

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษาอุบัติเหตุของรถโดยสารในประเทศไทย
ผู้เขียน	นายโอภาส สมใจนึก
สาขาวิชา	วิศวกรรมโยธา (การขนส่ง)
ปีการศึกษา	2544

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาลักษณะและสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุของรถโดยสารในประเทศไทย โดยได้ทำการศึกษาถึงองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุของรถโดยสารทั้งผู้ขับขี่ ยานพาหนะ ถนนและสภาพแวดล้อม และทำการศึกษารายละเอียดบางบริเวณที่เกิดอุบัติเหตุซ้ำๆ เพื่อหาสาเหตุและเสนอมาตรการแก้ไขให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

สำหรับการศึกษาอุบัติเหตุของรถโดยสาร ใช้ข้อมูลอุบัติเหตุที่เก็บรวบรวมโดยกองวิศวกรรมจราจร กรมทางหลวง โดยใช้โปรแกรมประยุกต์ที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โปรแกรมที่พัฒนาในการศึกษานี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลักๆ คือ ส่วนของฐานข้อมูล และส่วนของการคำนวณ โดยทั้ง 2 ส่วนได้พัฒนาโดยการใช้โปรแกรม Microsoft Access 97

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.2540 - 2543) มีอุบัติเหตุของรถโดยสารเกิดขึ้นบนทางหลวงประมาณ 3,000 ครั้ง มีผู้เสียชีวิตประมาณ 1,500 ราย ส่วนใหญ่มากกว่า 50% ของการเกิดอุบัติเหตุของรถโดยสารจะเกิดเฉพาะรถโดยสารอย่างเดียว เช่น พลิกคว่ำ สาเหตุสำคัญของอุบัติเหตุรถโดยสารเกิดจากความบกพร่องของพนักงานขับรถโดยตรง (82.3%) เช่น ขับรถเร็วเกินอัตราที่กำหนด (71.9%) ตัดหน้าในระยะกระชั้นชิด (8.6%) และจากการสัมผัสทัศนพนักงานขับรถโดยสารที่เคยประสบอุบัติเหตุพบว่า ใช้เวลาในขับรถติดต่อกันโดยไม่มีหยุดพัก 4-6 ชั่วโมง (52.5%) นอกจากนี้ได้ทำการคัดเลือกบริเวณที่ได้ทำการศึกษาโดยละเอียด 3 แห่ง คือ อ. สังขละบุรี จ. กาญจนบุรี อ. ภูเรือ จ. เลย และ อ. ร่อนพิบูลย์ จ. นครศรีธรรมราช

จากการศึกษา ผู้วิจัยได้เสนอแนะมาตรการในการจัดการกับปัญหาอุบัติเหตุของรถโดยสารในประเทศไทย ประกอบด้วย 4 ปัจจัย คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานขับรถ การตรวจสอบและปรับปรุงถนนให้มีความปลอดภัย การกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยของยานพาหนะ และการปรับปรุงและเพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย

Thesis Title   A Study of Bus Accidents in Thailand
Author   Mr. Opas Somchainuek
Major Program   Civil Engineering (Transportation)
Academic Year   2001

Abstract

This thesis is a study of characteristics and causes of bus accidents in Thailand. The factors causing the accidents were studied : drivers, vehicles, road conditions and environments. Frequently accident site were studied in details to find the causes and to make recommendation for solving these problems.

The data used in this study were collected from the accident data of the Traffic Engineering Section, Highway Department. They were analyzed by using the program developed by the researcher. This program was comprised of 2 parts – data base section and calculating section. Both sections were developed through Microsoft Access 97.

The study results revealed that in the past 4 years (1997 - 2000), 3,000 bus accidents occurred on highways causing about 1,500 deaths. More than 50% of these accidents were single bus accidents, overturning. The most of bus accidents were due to drivers (82.3%) : over speeding (71.9%) and immediate passes (8.6%). From the interviewed drivers who experienced accidents, it was revealed that they drove 4 – 6 hours without a rest (52.5%). In addition, three accident sites were chosen to study in details : 1) Amphoe Sangkhla Buri (Kanjnaburi Province) 2) Amphoe Phurua (Loey Province) and 3) Amphoe Ronphiboon (Nakon Si Thammarat Province.)

Based on the study results, the researcher had offered 4 recommendations to reduce bus accidents in Thailand : 1) changing drivers behaviors 2) checking and improving road conditions 3) setting safety standard of vehicles and improving and 4) tightening up law enforcement.